

РЕШЕНИЕ

№ 13359

гр. София, 16.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 10 състав, в
публично заседание на 27.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мариета Райкова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова, като разгледа дело номер **1402** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на глава десета от АПК, във връзка с чл.118 от КСО. Образувано е по жалба на А. В. П., чрез адв. Б. М. – САК срещу Решение № 2153-21-3 от 08.01.2025г. на директора на ТП на НОИ- С. град, с което е отхвърлена жалбата й против Разпореждане № [ЕГН]/77/04.10.2024г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване, с което е постановен отказ за отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл.69, ал.1 вр. с чл. 69б, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване и чл.18 ал.4 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж.

Жалбоподателят навежда доводи за незаконосъобразност на оспореното решение, като постановено при съществени процесуални нарушения, неспазване на материалния закон и несъответствие с целта на закона. Моли съда да отмени обжалвания административен акт, тъй като административният орган неправилно е тълкувал разпоредбата на чл.69б, ал.1, КСО, като е приел, че не са налице условията за отпускане на лична пенсия по чл.69 КСО поради липса на изискуема възраст.

В съдебно заседание процесуалният представител на жалбоподателя поддържа жалбата по

наведените в нея основания. Моли оспореният акт да бъде отменен. Претендира присъждане на направените по делото разноски.

Ответникът –директорът на ТП на НОИ С.-град, чрез процесуален представител, оспорва жалбата като неоснователна и недоказана. Посочва, че смисълът на чл.18, ал.4 от НПОС е в насока правата по чл.69б КСО да се ползват когато стажът за първа и втора категория е недостатъчен при навършена по чл.69 КСО възраст. Претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар.

Административен съд София-град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка:

Със заявление с вх. № 2113-21-6038/23.08.2024г. жалбоподателката е поискала да ѝ бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст. Към заявлението са представени: трудова книжка № 169/09.12.1991г.; тр. кн. № 40/02.01.2002г; Удостоверение № 1561/24.09.2019г. – ВФ 38040; Удостоверение № 20/01.07.2011г. – ВФ 26340.

С Разпореждане № [ЕГН]/77/04.10.2024г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване на А. В. П. е отказано отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст с мотив, че лицата, изпълняващи длъжности или извършващи дейности по посочените в чл.69 КСО закони, могат да се пенсионират по реда на чл.69б, ал.1 и ал.2 КСО, когато не им достига единствено изискуемият осигурителен стаж по чл.69 КСО т.е. трябва да са навършили изискуемата възраст по чл.69 КСО. Прието е, че жалбоподателката няма право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по реда на чл.69, ал.1, КСО, тъй като няма навършени 54 години и 02 месеца за календарната 2024г., както и няма право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст и по реда на чл.69б, ал.1 КСО, тъй като не отговаря на изискванията на чл.18, ал.4 от НПОС- няма навършени 54години и 02 месеца.

След надлежното съобщаване на разпореждането, А. И. е депозирала жалба, намирайки, че правото ѝ на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.69б, ал.1 КСО е възникнало на 21.07.2024г., когато са събрани необходимите 94 точки и отговаря на изискванията за възраст и положен стаж от първа категория .

С Решение № 2153-21-3 от 08.01.2025г. на директора на ТП на НОИ С.- град е отхвърлена жалбата на А. В. П. срещу Разпореждане № [ЕГН]/77/04.10.2024г., издадено от длъжностното лице по пенсионното осигуряване.

В решението органът е изложил мотиви, че законодателят е предвидил възможност за прилагане

нормата на чл. 69б, ал. 1 от КСО на съществено различни основания от тези по чл.69, ал.1 от КСО, тъй като законодателят изисквал реално полагане на труд при условията на първа категория, която се признава за конкретно определени с акт на МС длъжности съгл. чл.104, ал.1 КСО. Посочено е, че съгл. разпоредбата на чл.18, ал.4 от НПОС лицата, които не са придобили право на пенсия по чл.69 КСО поради недостиг на осигурителния стаж, могат да се пенсионират по реда на чл.69б, ал.1 и ал.2 КСО. Посочено е, че определящ досежно прилагането на чл. 69 и 69б от КСО е характерът на положения труд и след като е безспорно установено, че жалбоподателката е била само военнослужещ по ЗОВС, то за придобиване на право на пенсия за ОСВ следва да се преценят условията по чл. 69 от КСО. Според органа ако бъде приета тезата на жалбоподателката и се допусне лицата, които имат стаж с изискуема продължителност по чл. 69 от КСО, но нямат необходимата възраст, посочена в същата норма, да се пенсионират по реда на чл. 69б от КСО, се нарушават основни принципи на осигурителното законодателство, което нарушава целта на закона и застрашава осигурителната система.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в преклузивния срок по чл. 118, ал. 2 от КСО, от надлежна страна по чл. 118, ал. 1 от КСО, срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което е допустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Съобразно задължението на съда по чл. 168, ал. 1 от АПК настоящият състав следва да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган в рамките на предоставените му правомощия съгласно чл. 117, ал. 3 от КСО. Потвърденото разпореждане също е издадено от компетентен орган – длъжностно лице по пенсионното осигуряване в НОИ.

Оспореното решение отговаря на изискванията на чл. 117, ал. 3 от КСО, във връзка с чл. 59, ал. 2 от АПК. Същото е издадено при спазване на законоустановената форма. Не се констатира съществени нарушения на процесуалните правила, поради което следва да бъде преценено съответствието на издадения акт с приложимия материален закон.

Спорът между страните се свежда до приложимостта на чл.69б, ал.1 КСО- дали това е още една предоставена възможност за пенсиониране на лица, полагащи труд като военнослужещи или е само възможност за лицата от тези ведомства, когато стажът им от първа/втора категория труд е недостатъчен при навършената по чл.69 КСО възраст, да се ползват от правата по чл.69б КСО.

Съгласно чл.69, ал.1 КСО военнослужещите придобиват право на пенсия при навършване на възраст 52 години и 10 месеца и при 27 години общ осигурителен стаж, от които две трети действително изслужени като военнослужещи по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, като резервисти на активна служба и/или като резервисти на срочна служба в доброволния резерв по Закона за резерва на въоръжените сили на Република България. Съгласно чл.69, ал.9 КСО от 31 декември 2016 г. възрастта за лицата по ал. 1 - 7 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца до достигане на 55-годишна възраст за лицата по ал. 1, 2, 3, 5, 5а и 6 и до 45-годишна възраст за лицата по ал. 4 и 7.

Пенсионирането по реда на чл.69, ал.1 от КСО означава, че жалбоподателката би придобила право на пенсия при 27 години общ осигурителен стаж, от които две трети да са действително изслужени в посочените в разпоредбата ведомства и да е навършила изискуемата възраст от 54 години и два месеца /за 2024г./

За да откаже отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на жалбоподателката, пенсионният орган е приел, че тя не отговаря на условията за пенсиониране, както по чл. 69, ал1 от КСО, така и по чл. 69б, ал. 1 от КСО, обосновавайки извода с липсата на изискуемата възраст за 2024г. Приел е, че събраните по делото доказателства установяват, че оспорващата не отговаря на законовото изискване за навършена възраст по чл.69, ал.1 от КСО, която за 2024г. следва да бъде 54 години и 2 месеца.

Установява се, че към датата на подаване на заявлението 23.08.2024г. жалбоподателката П. има осигурителен стаж от първа категория- 15г., 11м., и 11 дни, положен като военнослужещ към МО /приравнен към трета категория в размер на 26г. 06м. и 28 дни/; от трета категория- 16 години, 08 месеца и 22 дни, като общият осигурителен стаж превърнат към трета категория труд е в размер на 43 години, 04 месеца и 4 дни. Към датата на подаване на въпросното заявление А. П. е навършила 50 години, 10 месеца и 27 дни. В случая е и събран общ сбор от осигурителен стаж и възраст от 94г.,03м., и 01 дни, при изискващи се 94 точки.

Съгласно чл.69б, ал.1 КСО лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд, придобиват право на пенсия при следните условия:1. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) навършили са възраст до 31 декември 2015 г. 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете; 2. от 31 декември 2015 г. възрастта по т. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 55-годишна

възраст.

Видно е, че разпоредбите на чл.69 и чл.69б от КСО съдържат самостоятелни материалноправни предпоставки, не се намират в съотношение обща към специална разпоредба т.е може да са налице фактическите предпоставки за приложение и на двете, като тогава следва да бъде приложена по- благоприятната от двете за заявителя респ. нито една от двете, ако не се удовлетворява нито един от посочените фактически състави.

В този смисъл твърдението на ответника в оспореното решение, че разпоредбата на чл.18, ал.4 от НПОД създава привилегия за лицата по чл.69 КСО, които нямат необходимия осигурителен стаж, да се пенсионира по-рано при условията на чл. 69б, е правилно, но тази разпоредба не представлява пречка за лицата, които изначално отговарят на условията за осигурителен стаж и възраст по чл. 69б, ал. 1 КСО да се пенсионира по този ред. Обратното би означавало, че е допустимо неравноправно третиране на лицата по стаж и възраст, което е в противоречие с разписаното в чл. 3, т. 1, 2 и 3 КСО, че държавното обществено осигуряване се осъществява въз основа на принципите на задължителност и всеобщност на осигуряването, солидарност и равнопоставеност на осигурените лица.

Както вече многократно се е произнесъл Върховният административен съд тълкуването и прилагането на чл. 18, ал. 4 НПОС не следва да бъде стеснително и да ограничава приложението на чл. 69 и чл. 69б от КСО, които са норми от по-висок ранг и с равнозначно правно действие. Ако за приложението на чл. 18, ал. 4 НПОС административният орган достигне до заключение, че нормата има ограничаващ характер, то на основание чл. 5, ал. 1 АПК следва да се приложат разпоредбите на КСО от по-висок ранг, предоставящи възможност за избор, какъвто в случая оспорващата е направила, посочвайки в заявлението, че желае отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл. 69б, ал. 1 от КСО (в този смисъл Решение № 2259 от 18.02.2021 г. по адм. д. № 10189/2020 г. и Решение № 2291 от 18.02.2021 г. по адм. д. № 9879/2020 г., и др.)

Към датата на подаване на заявлението за пенсиониране на жалбоподателката е признато да е работила 15 години, 11 месеца и 11 дни при условията на първа категория труд, навършила е възраст 50 години, 10 месеца и 27 дни (което е над изискуемата възраст по чл.69б ал.1 от КСО, изчислена за 2024г.), както и е изпълнено изискването по отношение на сбора от осигурителния стаж и възраст. Към датата на подаване на заявлението сборът от осигурителния стаж и възраст на жалбоподателката е повече от необходимия минимум от 94

точки.

Не може да се сподели тезата на решаващия орган и че по отношение десетте години по чл.69б, ал.1 КСО се има предвид реалното полагане на труд при условията на първа категория, която се признава на конкретно определени с акт на МС длъжности съгл. чл.104, ал.1 от КСО, докато трудът на военнослужещите съгласно Закона за отбраната и въоръжените сили на РБ само се зачита като такъв от първа категория. Употребения в чл. 222 от ЗОВСРБ глагол „зачита“ няма по различно семантично съдържание от това, че на военнослужещите следва да се признава труд при условията на първа категория. Самите решаващи административни органи не са изложили аргументи за непризнаване на положен труд при условията на първа категория, а напротив- изрично е посочено и в разпореждането, и в потвърдителното решение, че осигурителния стаж на жалбоподателката е зачетен като такъв от първа категория в размер на 15години, 11 месеца и 11 дни.

С оглед гореизложеното съдът приема, че неправилно е възприето в оспореното решение, че жалбоподателката няма право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по реда на чл.69б, ал.1,КСО, поради което оспореното решение следва да бъде отменено. На основание чл.173, ал.2 от АПК преписката следва да се изпрати на компетентния административен орган по чл.98, ал.1 КСО- длъжностно лице на пенсионното осигуряване при ТП на НОИ С.- град за ново произнасяне по заявлението на А. П. при съобразяване на задължителните указания дадени в настоящото решение.

Предвид основателността на жалбата, жалбоподателката има право на присъждане на сторените по делото съдебни разноски, представляващи държавна такса в размер на 10 лева и адвокатско възнаграждение в размер на 1300 лева, което е изплатено в брой съгласно представения договор за правна защита и съдействие и разписка към него. Ответникът е направил възражение за прекомерност относно стореното възнаграждение за адвокат, което съдът намира за частично основателно предвид спецификата и съдебното уреждане на правния спор, който не се отличава със сложност по-голяма от типичната за споровете относно осигурителен стаж и възраст, проведено е едно съдебно заседание и без отправяни доказателствени искания. По изложените съображения възнаграждението за адвокат съдът определя в размер на 900лв.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 от АПК, както и на основание чл.143 ал.1 от АПК, съдът

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалбата на А. В. П., чрез адв. Б. М. – САК Решение № 2153-21-3 от 08.01.2025г. на директора на ТП на НОИ- С. град и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/77/04.10.2024г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване, с което е постановен отказ за отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл.69, ал.1 вр. с чл. 69б, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване и чл.18 ал.4 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж.

ИЗПРАЩА преписката на длъжностното лице по ПО при ТП на НОИ С.-град за произнасяне по Заявление с вх. № 2113-21-6038/23.08.2024г. при спазване на указанията, дадени в мотивите на настоящото решение по тълкуване и прилагане на закона, в едномесечен срок от влизане в сила на настоящото решение.

ОСЪЖДА ТП на НОИ С.-град да заплати на А. В. П. направените разноси по делото в размер на 910 лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от неговото получаване.

Препис от решението да се изпрати на страните.